

5

Warschowitzke RELATION,

af den 20. Martii, Anno 1702.

Sedan Konungen bortgifwe the sidste Vacantier eller Spningar af någre Embeten/ såsom Öfver-Cammarrherre Chargen åth Herr Lubomieski Bodstoli/ och Cron Taffeltäckare Chargen åth Herr Hume-nicki/ är Hans May:t rester åth Capinosa på Jagt/ och efter några Dagar åter tillbaka kommen. Fursten Herr Primas Regni haar varit sinnat allerede förlängst at resa här ifrån/ men haar endast wäntat på dhesse Vacantiers uthdelande/ och förmodade att uthwärcia hoos Konungen Cron Munstänckz Chargen för sin Wän Herr Towianski / men som dhet intet skedde är han deröfwer misshynt worden. Herr Starosten af Zydaczow/är deslikest oförnögd/at Cron Taffeltäckare Tiensten icke gafs honom/ dhen han doch mycket efftertrachtade. Dhen Känserliche Ambassadeuren haar haft Audience hoos Konungen och å hans Keyserliche May:ts wägnar hoos hans May:t in-ständigt anhällit/ att wänläggia sig om Fred med Sverige. Herr Chastellanen af Krakow som Cron Stoor-Feltherre/ haar och allerede för några dagar sedan varit sinnat at resa här ifrån/ och sitt Pagagie allerede föruth sändt/ men för nödwändigt sam-tahl med åthskillige Senatorer/ haar han drögd något/ fast skönt han allerede af Konungen affsedh tagit/wed hwilket affsedz ta-gande Konungen skal til honom sagt hafwa: Och är til öronen kommit/at dhet Förbund som kallas Zwiozel skall wara å färde ibland Arméen: Hwar på bemelte Cron Feldtherre swarat: så länge jag lefwer skal dhet fuller intet skee. jag haar snarare hört/ dhet E. May:t hafwer sändt 30000. R:dr til Krigsheeren/ heime att corrumpera och til detta Förbund anledning gifwa/ men det lärer icke taga lag för E. May:t. Derpå Konungen sagt til Cron Feldtherrn: Hwem haar gifwit eder sådana Tiender? Då han swarat: Jag haar det af en godt wän/ hwilken samma pen-

penningar til dhen ändan emottagit hafwer/och är jämwal Ed.
May:t wän/hwar på Konungen en sagt ett ord/uthan blifwit
något håpen/ doch efter litet betänckiande åter sagt: Jag haer
hört/ att samma Förbund skal wara för Prinz Jacobs Räck-
ning/ hwilken til dhen ändan låfwat at öfwersticka 20000 Rdr.
hwaremot Cron Arméen skal hafwa uthfäsi at tiena honom/
hwar öfwer dhe fins emellan timmeligen länge discurerat Dhe
andre Herrar Senatorer äre och mehrendels alle härifrån reste.
Herr Leczyha Palatin af Leczyha General i Stoor-Pohlen/haar
och tagit afskedt ifrån Konungen och dher fördt ett alfwarfsamt
thäl sävandes: Så framt E. May:t/som förliudes dhes upsäth
wara skal/at å nyoföra sin Tyska Armée in i vårt Land/så wele
wij deremot inkalla dhe Swenska. Herr Primas Regni som och
andre flere Herrar Senatorer, föra sine bästa Saker och Meubler
bort utur Warschau. Herr Skattmästaren i Litthauen Saphia
haar och haft Afskedz-Audience hoos Konungen/ och wed samma
tilfälle mycket inständigit föredragit Konungen dhen oförrätt
som dhet Saphiske huset lidit/ och at Okinsti med desz Anhäng
icke hålla dhen uprättade Förlikningen/oachtat at Republiquen
och hans Kongl. May:t sielf för den guaranderat och i löffte gått/
utan fast mehra å nyo afbrändt 120. Saphiske byar/ och dragit
til sin förstärkning 20000. Muscowiter/ och hade i Sinnet at be-
storma den Sapiske Fästningen Bychow/ hwar på Konungen
sagt: dhet är intet sant utan luttet spargement och ogrundade
Tijnder. Och då Konungen seder mehra fr ågat honom hwar han
resa wille. Skattmästaren derpå swarat: dhet han wille resa
bring och sökia sitt brödh och uppehälle hoos godt folck/ effter-
som han en annars lefwa kunde/sedan alle hans Godz ödelagde
wore/ derpå Konungen således swarat honom: Dhertil ären i
sielf wällaude / i dhet at i kommit oroo och splitt til wäga i Re-
publiquen, men han åter med sådana ord swarat Konungen:
Intet wij/ utan E. Kongl. May:t sielf/då Eders Mayt. således
streff/ Ego Augustus Rex approbo, &c. Dhenne haar och är
meh-

7
mehra talt/hwilket Konungen icke behagat/ utan Hans May:t
hade befalt Stattmästaren at tuga Dherpå han vidare sagt:
Dhet är omöijeligen at tuga wedh dhet som enom så högeligen
fräncker/ hwarpå dhe gått misnöjde ifrån hwarannan. Dagen
effter haer Konungen klagat sådant för Primas Regni säijandes:
I går war Stattmästaren af Litthauen här/ och stälte sig som
wore han aldeles desperat och förtwiflat: hwartil Primas Regni
alsintet swarat utan allenast sagt desse ord: dhen som tiger han
täckner ock något. Ifrån Staden Wilda äre Deputerade hijt-
komne/ deslikest också utur Provinzen Samoyten/ hwilke af sine
Medbröder äre befullmächtigade at klaga öfwer Dginsti / dhen
de förklara för Fäderneslandets fiende/ willia at han skall sättias
ifrån Starostien/ och giöra hoos Konungen en inständig ansö-
kning/ förmedelst ett universalat insättia och förordna en annan
Starosta/ och så framt dhe icke höres af Konungen/ wille de sielf-
wa wälja sig en annan: til den ändan wore ock Saphiberne till
Furstendömet hemfordrade: Det så kallade Laudum, hwilket
i Olkieniki under Dginstis Direction af Republicanterne förfat-
tat och slutit/ påstå dhe at blitwa affskaffat/ casset och dödat/
hwar wed Konungen icke wäl til modz är. Och jämwal detta går
Konungen til sinnes/at Cosakerne rebellerat emot Muscowitiske
Czaren/ afbrändt några Städer och Byar / och bortfört mycket
folck/ dhe hafwa gifwit sig under Tartariske Chans beskydd/
hwilken ock sändt dem 40000 Man til hielp. Konungen wil
fuller sådant intet tro/ doch är det mehr än wist/ ty Muscowiter-
ne hafwa til Stolica fångfligen bortfört Cosakiske Feldtherrrens
Mazepas Gemähl. I går hade åfwannämde Hr. Deputerade
Audience hoos hans Eminence Fursten Primas Regni, för
hwilken de sig högeligen öfwer Dginsti beklagat / at han wore or-
sak til alt dhet owäsende som dhe nu af dhe Swenska lida måste/
och dy bode dhe Hans Eminence, dhet han sin authorität hoos
Hans May:t interponera tächtes/ at i Universalia måtte uth-
sända-

Jänbade blifwa til ett nytt wahl af en annan Starosta: 2. At hans
 Eminence tächtes intala den Litthauifk Feldtherrn Saphia / det han
 ju för ju heller wille förfoga sig til Furstendömet Samoyten. 3. Effter
 som Canonice af Wilda Bialozor / hwilken likwäl lagt handen wedh den
 sal. Hr. Litthauifke Jägermästarn Saphia då han ihjälslagen blef / och der
 igenom förlorat sitt andelige Embete / dock icke deste minder underståt sig at
 hålla Makan / fast Rönt dhet honom af dhen Apostoliska Stohlen förbudit
 warit / by anhålle dhe at han exemplariter måtte affstraffat blifwa. På
 hwilkens anbringen Fursten Hr. Primas swarat / at han angående dhen för-
 sta Punkten om Oginski wille tala med H. May:t. Beträffande den andra / så
 hade Feldtherren Saphia sig allerede föresatt til Samoyten at afresa.
 Och hwad för dhet tredie Canonice af Wilda Hr. Bialozor widkommer /
 så hade ju Feldtherrn sielf Rätten öfwer honom i sine händer. Hans Emi-
 nence Cardinalen Primas Regni, och Hans Excell. Herr Chastelanen af Cra-
 kow och Stoor-Feldherre / hafwer uthgifwit Universalia til Inwånarne i
 Stoorfurstendömet Litthauen / och deruthinnan fungiordt dhem dhen i
 Warschau träffade Litthauifke Förlikningen / med förmaning at der någon
 finnas skulle som sig deremot förbrute och föröfwade någon fiendlighet den
 samma skulle til följe af den derpå fölgd Guarandien förklarar för en Rebell, Con-
 temtor Jurium & Tractatum Violator. Hr. Saphier äre alle härifrån afreste /
 och hafwa tagit sin wäg igenom Preußen til Samogiten / til at förnöya
 samtliga Inwånarne medh dheras Närwaro. I dese dagar kom en tiende / at
 Fursten Wiesniowiki angripit en Swänsk Tropp af 50. Man / och när så-
 dant och kom Hans May:t til öronen / Hs. May:t wiist deröfwer ett stoort
 Misnöye och sagt / wij affärda Gesandter til Konungen af Swerige / och
 imedlertijd angripa vårt Folck des Tropper / och gifwa ny orsack til Krig.
 At Gesandterne här så länge drögd / haar warit största orsaken / at inga Me-
 del i förråd / och at dhen anordnade Summan en af den Riks Skatten
 haar kunnat tilsamman bracht blifwa / man haar och än intet fått weta
 hwarest Medlen äre tagne til denne nödwändig Expedition. Man mes-
 nar dhet Hans Kungl. Mayt. wil taga des Reirade til Marienburg.
 Men Hr. Primas Regni skal wara sinnat at med allone öfwer gifwa Pohlen
 och förfoga sig til Rom / och at Biskopen Zalufki lärer komma i des ställe
 och höga wärde. Staden Dansig är satt i Bann / medan hon ey welat
 förklara sig til at uthgifwa någon Huswudskatt / men hon
 haar deremot protekerat.